

19. 7. 2004

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nový zákon o patentových zástupcích

Cílem tohoto článku je seznámit čtenáře s novinkami, které přináší nový zákon o patentových zástupcích a s důvody jeho přijetí. Zákon je v době psaní tohoto článku podepsán prezidentem a čeká na publikaci ve Sbírce zákonů. Hlavní důvody změny předchozí úpravy jsou dva. Za prvé dosavadní stručná zákonná úprava výkonu činnosti patentových zástupců zaostává za ostatními podobnými úpravami (např. zákon o advokacii) a druhým důvodem byla potřeba uvést vnitrostátní právní normy do souladu s požadavkem volného pohybu služeb (pracovníků) v rámci Evropského společenství, tak jak jej zakotvuje Smlouva o založení ES.

Cílem tohoto článku je seznámit čtenáře s novinkami, které přináší nový zákon o patentových zástupcích a s důvody jeho přijetí. Zákon je v době psaní tohoto článku podepsán prezidentem a čeká na publikaci ve Sbírce zákonů. Hlavní důvody změny předchozí úpravy jsou dva. Za prvé dosavadní stručná zákonná úprava výkonu činnosti patentových zástupců zaostává za ostatními podobnými úpravami (např. zákon o advokacii) a druhým důvodem byla potřeba uvést vnitrostátní právní normy do souladu s požadavkem volného pohybu služeb (pracovníků) v rámci Evropského společenství, tak jak jej zakotvuje Smlouva o založení ES.

Patentoví zástupci patří mezi tzv. svobodná povolání, řízená z velké části vlastní profesní samosprávou v podobě tzv. profesních komor. V ČR působí na tomto úseku Komora patentových zástupců se sídlem v Brně. Jedná se nejspíš o nejméně veřejnosti známé svobodné povolání. Důvodů je více-je to jednak značná odbornost a technické zaměření tohoto povolání a zejména skutečnost, že minulá doba nepřála jak tomuto povolání, tak ochraně práv duševního vlastnictví vůbec. Znovuzrození tohoto povolání nastalo až po politických změnách v 90. letech. V roce 1991 nabyl účinnosti zákon č. [237/1991](#) Sb. o patentových zástupcích. Jeho značná stručnost byla způsobena potřebou rychlého (ač prozatímního) právního zakotvení tohoto institutu.

Patentoví zástupci poskytují služby ve věcech týkajících se průmyslového vlastnictví, zejména zastupují své klienty před Úřadem průmyslového vlastnictví a před obecnými soudy za podmínek a v rozsahu stanoveném občanským soudním řádem a správním řádem. Kromě zastupování poskytují patentoví zástupci poradenství a další služby spojené s ochranou průmyslového vlastnictví, např. patentové a známkové rešerše. Tyto odborné činnosti poskytují patentoví zástupci za úplat. Patentový zástupce se řídí při výkonu svého povolání pokyny klienta a samozřejmě také pravidly profesní etiky tak, aby nesnižoval důstojnost tohoto povolání. Je vázán slibem mlčenlivosti a dalšími zásadami. Patentový zástupce sjednává povinně pojištění pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem činnosti.

Právnícké a fyzické osoby se samozřejmě mohou nechat zastoupit advokátem. Oprávnění advokátů jakožto primárních zástupců stran u soudu na základě plné moci není oprávněním patentových zástupců zastupovat své klienty nijak dotčeno. Pravomoc patentových zástupců zastupovat účastníky ve věcech ochrany průmyslového vlastnictví není tedy výlučná. Stejně tak není dotčena možnost zaměstnanců fyzických a právníckých osob vykonávat v rámci svého zaměstnaneckého poměru činnosti svou povahou podobné činnosti patentového zástupce.

Patentovým zástupcem se stává ten, kdo je zapsán Komorou do příslušného seznamu rejstříku patentových zástupců. Předpokladem pro zápis je plná způsobilost k právním úkonům, bezúhonnost, jakékoli vysokoškolské vzdělání, nově pouze 3 roky praxe v oblasti průmyslových práv, složení

odborné zkoušky a složení slibu do rukou předsedy Komory.

Praxi může uchazeč získat nejčastěji v zaměstnaneckém poměru nebo přímo jako asistent patentového zástupce (viz. dále). Rozsah odborné zkoušky je volitelný, uchazeč se může zjednodušeně specializovat pouze na ochranu vynálezů nebo ochranné známky, nebo složit zkoušku souhrnně, pro obě oblasti. Zkouška by měla podle důvodové zprávy k vládnímu návrhu zákona nově obsahovat rovněž otázky z procesních předpisů. Institut rozdílové zkoušky je určen pro zahraniční patentové zástupce. Kromě znalostí průmyslově-právní problematiky v ČR je rozdílová zkouška zaměřena rovněž na základní znalosti právního řádu ČR. Podrobnosti o zkouškách stanoví zkušební řád, který vydá Komora po dohodě s Úřadem průmyslového vlastnictví.

Oprávnění k výkonu činnosti patentového zástupce na území ČR mají nově nejen domácí patentoví zástupci, ale rovněž zahraniční patentoví zástupci z jiných členských států EU (a EHP) a také společnosti patentových zástupců a zahraniční organizační formy. Společnosti patentových zástupců jsou de facto obchodní společnosti založené podle obchodního zákoníku, přičemž alespoň jeden ze společníků musí být členem statutárního orgánu. Patentový zástupce a jeho zaměstnanci poskytují služby jménem společnosti a na její účet. Vzniká zde tedy širší možnost uplatnění pro zaměstnance společností patentových zástupců. Společnosti patentových zástupců jsou alternativou k samostatnému výkonu této činnosti. Pro společný výkon činnosti více patentových zástupců předepisuje zákon požadavek upravení si vzájemných vztahů písemnou smlouvou. Zahraniční patentové zástupce rozděluje zákon na tzv. usazené a hostující. Usazeným patentovým zástupcem je zástupce z členského státu EU, který je zapsán do seznamu usazených zahraničních patentových zástupců. Hostující zahraniční patentový zástupce vykonává činnost na území ČR pouze ojedinele nebo dočasně a nezapisuje se do rejstříku patentových zástupců. Rejstřík vedený Komorou patentových zástupců je členěn na jednotlivé seznamy patentových zástupců, usazených zahraničních patentových zástupců, asistentů patentových zástupců, sdružení patentových zástupců, společností patentových zástupců a usazených zahraničních forem.

Asistent patentového zástupce je novým institutem našeho právního řádu. V zakotvení tohoto institutu se asi nejvíce projevila snaha zákonodárce zrovnoprávnit zákonnou úpravu tohoto povolání s úpravou ostatních svobodných povolání. Institut asistenta je srovnatelný s institutem advokátního koncipienta podle zákona o advokacii. Asistent vykonává praxi u patentového zástupce a připravuje se tak na výkon povolání patentového zástupce. Předpokladem výkonu činnosti asistenta je plná způsobilost k právním úkonům, bezúhonnost, VŠ vzdělání a pracovní poměr k patentovému zástupci. Asistenti se zapisují do seznamu asistentů v rejstříku patentových zástupců.

Struktura orgánů Komory zaznamenala rovněž změny, jimž se však v tomto článku nebudu zabývat. Komora vydá profesní předpisy, které upravují práva a povinnosti patentových zástupců jako členů profesního sdružení (podrobnosti o právech a povinnostech, placení příspěvků, vedení dokumentace, podrobnosti o disciplinárním řízení, minimální výše pojistného). Komora rovněž stanoví rozsah zkušebních otázek a podrobnosti o průběhu odborných a rozdílových zkoušek. Patentoví zástupci zapsaní do rejstříku podle předchozí právní úpravy mohou svou činnost vykonávat i nadále. Zákonem se zrušuje předchozí zákon č. [237/1991](#) Sb., o patentových zástupcích a vyhlášku č. [350/1991](#) Sb., o odměňování patentových zástupců. Účinnosti nabude zákon dnem vyhlášení.

Celkově lze shrnout, že nový zákon upravuje činnost patentových zástupců značně širěji než předchozí zákonná úprava (namísto stávajících 41 paragrafů má nová úprava paragrafů 74). Nový zákon by tak mohl přispět k rozšíření všeobecného povědomí o této zajímavé profesi, což je i posláním tohoto článku.

Další články:

- [Jak se vyhnout zákazu a postihu dohod o určování cen pro další prodej?](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Zákon Lugového: jak Rusko přepisuje pravidla mezinárodních arbitráží](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)